

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Eva Škorupová

Počúvanie na hodinách anglického jazyka (Praktické rady a námety)

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov
2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Eva Škorupová

Kontakt na autora: Základná škola, Wolkerova ul.10, Bardejov, 085 01
zs@zswolkerovabj.edu.sk

Názov OPS/OSO: Počúvanie na hodinách anglického jazyka
(Praktické rady a námety)

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2014
XI. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Anna Burdová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Zručnosť počúvania s porozumením, sekundárne vzdelávanie, hlavná myšlienka, špecifická informácia, vyvodenie implicitných myšlienok, cvičenia pred poslušom a po posluchu

Anotácia

Práca je zameraná na didaktické postupy pri učení zručnosti počúvania s porozumením na hodinách anglického jazyka. Informuje o potrebe a význame práce s audiovizuálnymi nahrávkami. Poukazuje na dôležitosť rozvíjania kompetencie že žiak dokáže primerane komunikovať v materinskom jazyku a v dvoch cudzích jazykoch. Teoretická časť sa zaoberá stanovením zásad počúvania, uvedením typov cvičení a testov počúvania. Praktická časť poskytuje aktivity, cvičenia a úlohy z *mojej osobnej* praxe, ako sme ich spolu so žiakmi realizovali na hodinách anglického jazyka.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Tvorivé techniky vo výučbe anglického jazyka	573/2011- KV
Anglický jazyk pre učiteľov druhého stupňa základných a stredných škôl	1085/2013 - KV
Rozvíjame kľúčové kompetencie prostredníctvom veku primeraných činností v škole	1304/2013 - KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 VÝZNAM A ÚLOHA AKTIVITY POČÚVANIE NA HODINÁCH ANJ	7
1.1 Typy úloh na počúvanie s porozumením na hodinách ANJ	9
1.2 Testy zamerané na počúvanie s porozumením	11
2 MOJE SKÚSENOSTI S UPLATŇOVANÍM NETRADIČNÝCH AKTIVÍT POČÚVANIA	15
2.1 Príklady cvičení pred poslucho	17
2.2 Realizácia aktivít zameraných na počúvanie_	22
2.3 Aktivity po posluchu	27
3 PRAKTICKÉ RADY A NÁMETY NA PRÍPRAVU A REALIZÁCIU AKTIVITY POČÚVANIE S POROZUMENÍM NA HODINE ANGLICKÉHO JAZYKA	30
3.1 Inovatívnosť mojich hodín anglického jazyka zameraných na počúvanie	31
ZÁVER	32
ZOZNAM PRÍLOH	34

ÚVOD

V súčasnom období sa každá základná škola usiluje poskytnúť svojim žiakom kvalitné štandardné jazykové vzdelanie. Osvojenie si anglického jazyka ako prvého cudzieho jazyka pomáha žiakovi chápať odlišnosti v spôsobe života ľudí žijúcich v anglicky hovoriacich krajinách. Znalosť anglického jazyka poskytuje žiakovi základné predpoklady na komunikáciu v rámci Európskej únie. Aktívna komunikácia v rámci EU umožňuje každému žiakovi sa neskôr presadiť predovšetkým na súčasnom trhu práce.

Moja OPS je určená učiteľom anglického jazyka na druhom stupni ZŠ, ktorí ho realizujú ako prvý cudzí jazyk.

Vzdelávací štandard cudzích jazykov pre 5. – 9. ročník ZŠ, schválený Ministerstvom školstva SR zo dňa 30.8.2002 pod číslom 1263/2002 s platnosťou od 1. septembra 2002, vymedzuje pre zručnosť počúvanie nasledovné:

- tematické zameranie textov zodpovedá okruhom: osobná charakteristika, dom a bývanie, denný režim, škola, cestovanie, človek a spoločnosť, starostlivosť o zdravie, obchody, stravovanie, služby, príroda, voľný čas a zábava, čas a počasie,
- žiak porozumie audiovizuálnej nahrávke alebo bezprostrednej komunikácii, ktorá je hovorená zreteľne a gramaticky správne, pričom ide o jednoduché inštrukcie, stručný oznam o odchode vlakov a autobusov, jednoduchý rozhovor, predpoveď počasia, krátke rozprávanie alebo opis.

Z uvedeného jasne vyplýva dôsledná rozpracovanosť sociálno-komunikačnej kompetencie - *Žiak dokáže primerane komunikovať v materinskom jazyku a v dvoch cudzích jazykoch.*

Na rozvíjanie uvedenej kľúčovej kompetencie v edukačnom procese je potrebné kvalitne pripraviť učiteľov cudzích jazykov ako pracovať s audiovizuálnymi nahrávkami na hodinách anglického jazyka. Je potrebné, aby kolegovia, učitelia cudzích jazykov, nepracovali iba s nahrávkami uvedenými v učebniciach, ale aby na hodiny anglického jazyka prinášali nové autentické nahrávky, filmové segmenty, krátke predpovede počasia a pod.

Myslím si, že pre dobrých žiakov je vhodné zriadiť na škole záujmový útvar, kde by žiaci mohli hlbšie a dôslednejšie rozvíjať zručnosť počúvania. Ďalej si myslím, že každá aktivita zameraná na počúvanie by mala mať časť pred poslušom, ktorá by zároveň plnila motivačnú funkciu. Zastávam názor, že každé počúvanie by malo byť zavŕšené fázou po posluchu. V závere počúvania je vhodné, aby žiak poznal vlastné hodnotenie. Žiak by mal vedieť po každom nácviku zručnosti počúvania na koľko percent uspel v cvičení. Nepokladám za dôležité ohodnotiť každé cvičenie známku, ale pokladám za dôležité vyhodnotiť percentuálnu úspešnosť každého cvičenia. Uvedené tvrdenia vychádzajú z osobných dlhoročných skúseností realizácie aktivít počúvania na hodinách anglického jazyka ako aj zo skúseností vedenia záujmového útvaru *Počúvame v anglickom jazyku*.

Chcem podotknúť, že moje skúsenosti nevychádzajú iba z pôsobenia na základnej škole, ale taktiež z pôsobenia na strednej odbornej škole i na osemročnom gymnáziu. Plne sa mi v pedagogickej praxi potvrdilo, že aktivitou zameranou na počúvanie žiak rozvíja

komunikačné schopnosti, rozvíja syntax, rozvíja slovnú zásobu, ale predovšetkým širšie chápe a vníma pozadie anglického jazyka. Toto je veľmi dôležitý moment, ktorý sa neskôr prejavuje v písomnom prejave žiaka. Žiaci, ktorí sa venujú sluchovým aktivitám, v písomnom prejave tvoria skutočné anglické vety, nie slovenské vety doslovne preložené do anglického jazyka. Ak by si uvedený fakt uvedomovala väčšina našich učiteľov anglického jazyka, verím, že aj naši žiaci by dosahovali oveľa lepšie výsledky v rámci maturitnej skúšky z anglického jazyka. Samotná skutočnosť, že interná časť maturitnej skúšky začína tromi úlohami na počúvanie, je dostatočným dôvodom, prečo je potrebné sa problematike počúvania s porozumením venovať intenzívnejšie a dôslednejšie, ako to bolo doposiaľ.

Uvedením vlastných postrehov a poznatkov vo svojej OPS, chcem povzbudiť kolegov, ktorí spomínanej problematike venujú hlbšiu pozornosť. Kolegom, ktorí si neuvedomujú dôležitosť práce s aktivitou počúvania, chcem predložiť niekoľko vlastných podnetov, ale aj zdôvodnenie, prečo sa oplatí do zručnosti počúvanie s porozumením investovať energiu a čas.

1 VÝZNAM A ÚLOHA AKTIVITY POČÚVANIE NA HODINÁCH ANJ

Učiteľ prostredníctvom rozvíjania zručnosti počúvania v anglickom jazyku si ukladá za cieľ u žiaka II. stupňa základnej školy naučiť ho úspešne interpretovať vypočutý text. V praxi to znamená, že hlavnou úlohou počúvania nie je poznať a vedieť každé jednotlivé slovo, ale pochopiť význam toho, čo bolo v texte povedané. Podobne ako pri čítaní s porozumením aj pri počúvaní rozoznávame dva základné typy posluchov.

1. Extensive listening – počúvanie za účelom získania hlavnej myšlienky textu.
2. Intensive listening – počúvanie za účelom získania špecifickej informácie.

Prečo vlastne počúvať nahrávky na hodinách anglického jazyka?

- žiak by mal v nahrávkach počúvať prirodzenú autentickú reč ľudí, ktorých materinský jazyk je anglický jazyk,
- zmena aktivity počas vyučovacej hodiny pomáha priebežne učiteľovi udržiavať pozornosť žiaka,
- žiaci počas tejto aktivity nie sú nútení počúvať iba učiteľa, lebo hodina je obohatená aj o iný zdroj – nahrávku,
- dialógy, konverzácie v nahrávkach sú realistickejšie a prirodzenejšie v porovnaní so situáciou, keď ich supluje iba učiteľ svojím rozprávaním v anglickom jazyku.

Na túto zručnosť je možné sa pozrieť aj z iného hľadiska. Autor Wolvin a Coakley (1992) vymedzili štyri základné ciele, prečo so žiakmi praktizovať počúvanie.

- 1) Počúvanie – comprehensive
Žiaci počúvajú, aby získali informáciu z hovoreného textu.
- 2) Počúvanie – critical
Žiaci na základe vypočutej nahrávky tvoria a vyjadrujú vlastný úsudok.
- 3) Počúvanie – appreciative
Žiaci počúvajú pre vlastné potešenie, z osobného záujmu.
- 4) Počúvanie – therapeutic
Žiaci počúvajú, lebo chcú podporiť ostatných, pričom nevynášajú vlastné sudy.

Ak sa hlbšie zamyslíme nad úlohami na počúvanie pre žiakov II. stupňa základných škôl, veľmi ľahko zistíme, že pre týchto žiakov najviac využívame nahrávky typu comprehensive a critical, t.j. čítanie úryvku z literatúry (krátky príbeh, rozprávka a pod.) Vzhľadom na to, že našou cieľovou skupinou sú žiaci II. stupňa základnej školy, musím na tomto mieste uviesť aj ďalšiu podstatnú skutočnosť, akou je charakteristika vývojového obdobia žiaka. Pracujeme s deťmi od 11-teho roku života približne do 15-teho roku života. V praxi to znamená, že deti v tomto období prechádzajú prudkými biologickými zmenami, čo sa prejavuje v ich správaní . V tomto období majú pubescenti (11. až 15. rok života) problémy s koncentráciou pozornosti. Často sa nevedia ovládať, sú podráždení, konajú impulzívne a neuvážene. Všetky uvedené faktory sťažujú prácu učiteľa pri počúvaní, pretože je potrebná maximálna miera sústredenosti, pozornosti aj ovládania sa. Preto, ako neskôr uvediem, pre efektívne zvládnutie počúvania, vzbudenie dostatočného záujmu je potrebné pri realizácii počúvania dodržiavať isté didaktické zásady a správne metodické postupy. V opačnom prípade môže učiteľ očakávať nezáujem žiakov o túto aktivitu na hodinách anglického jazyka.

Počúvanie z hľadiska typológie učebných štýlov najviac vyhovuje žiakom, ktorí patria k auditívnemu (sluchový) učebnému typu. Títo žiaci radi počúvajú, lepšie chápu počuté. Vo svojej pamäti si dokážu vybaviť hlas z nahrávky, prípadne ďalšie zvuky, ktoré si iní

žiaci ani len nevšimli. Vo svojej praxi som si všimla, že počúvanie je oveľa jednoduchšie pre žiakov s tzv. hudobným sluchom. Títo žiaci často dokážu vyriešiť menej náročnú úlohu už po prvom počúvaní.

Z didaktického hľadiska je potrebné dodržať pri aktivite počúvanie nasledovné zásady:

- zásada vytvorenia optimálnych podmienok pre vyučovací proces. V praxi to znamená, že nahrávka by mala byť kvalitne nahraná. Každý žiak by mal počuť primerane hlasno, čo znamená ani nie príliš nahlas, ani nie veľmi potichu. V triede je potrebné ticho a pokoj. Žiaci sa nemôžu vzájomne vyrušovať. Aj nečakané zvuky z vonkajšieho prostredia môžu negatívne ovplyvniť výsledok aktivity počúvanie s porozumením,
- zásada primeranosti. Tu platí, že tento typ aktivity by mal byť aspoň o stupienok náročnejší, ako je preberané učivo. Veľmi jednoduchá nahrávka vedie k núde a veľmi náročná môže vyvolať nezáujem zo strany žiaka v momente, keď sa v nahrávke tzv. stratí,
- zásada motivácie. Dôležitú úlohu zohráva časť pred samotným posluhom, ale aj konečné hodnotenie aktivity,
- zásada sústavnosti a postupnosti. Učiteľ nemôže zaradiť aktivitu počúvanie iba náhodne. Rozumné a systematické zaraďovanie aktivity počúvanie s porozumením do vyučovacích hodín anglického jazyka je predpokladom úspešného napredovania žiakov v jazyku komplexne.

Z hľadiska kompetencií počúvanie u žiaka rozvíja spôsobilosť hodnotiť vlastné kroky, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie možnosti rozvoja v cudzom jazyku. V rámci sociálno-komunikačných kompetencií počúvanie pripravuje žiaka na primeranú komunikáciu v cudzom jazyku.

1.1 Typy úloh na počúvanie s porozumením na hodinách ANJ

Počúvanie je proces, pri ktorom v rámci rôznych cvičení a úloh spolu so žiakmi cvičím uvedenú zručnosť ako súčasť učenia anglického jazyka.

V rámci hodín a lekcí anglického jazyka môžem počúvať napríklad:

- konverzáciu, ktorá sa uskutočňuje tvárou v tvár – priamo, alebo konverzáciu ako telefonicky rozhovor,
- hlásenie, ktoré môže byť podávané napríklad na železničnej stanici, na letisku,
- predpoveď počasia vysielaná z rádia,
- hudbu,
- rôzne lekcie,
- odborné odporúčania (napr. u lekára),
- inštrukcie (napr. na začiatku zadania – maturitná skúška – interná časť),
- rôzne postupy (napr. ako sa niekde dostať, ako upiecť koláč),
- nahrávku s dialógom.

Uvedené typy počúvania môžem so žiakmi realizovať prostredníctvom videa, CD, DVD, počítača, Internetu, TV, rádia a pod. Na základe situácie a dôvodu prečo zadanie počúvame, môžeme rozdeliť úlohy nasledovne:

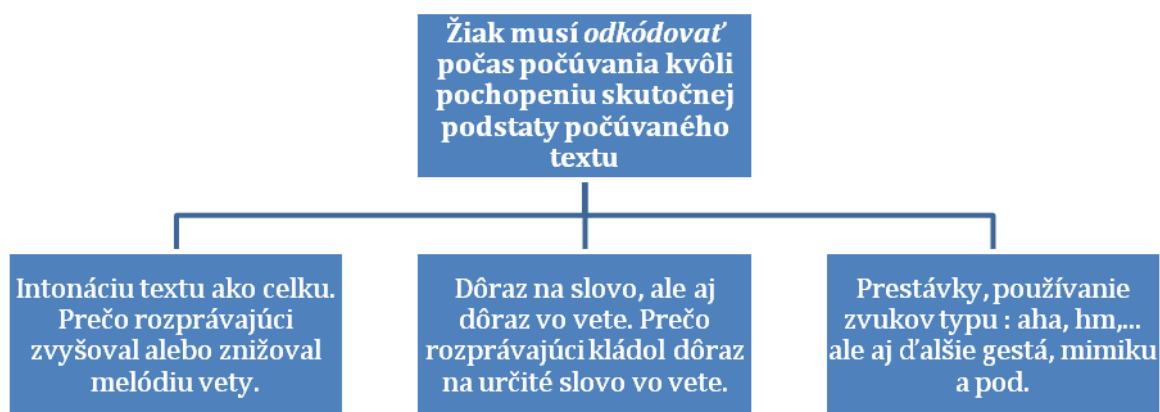
- úlohy zamerané na zistenie podstaty textu,
- úlohy zamerané na zistenie hlavnej myšlienky,
- úlohy zamerané na zistenie špecifických informácií,
- úlohy zamerané na vyvodenie implicitných myšlienok a informácií.

Vychádzajúc z uvedených typov úloh veľmi jednoducho zistíme, o aký typ počúvania ide už v úvode nahrávky, mnohokrát aj pred samotnou nahrávkou.

Uvediem príklady:

- so žiakmi piateho ročníka počúvame úlohu, podľa ktorej máme nakresliť osobu (vysoká, štíhla žena s dlhými vlasmi, krátkou sukňou, klobúkom a topánkami na vysokých podpätkoch, atď.). Počúvame veľmi pozorne a sústredene, aby nám neunikol žiaden detail,
- v úlohe pre siedmakov počúvame so žiakmi dialóg, ako dvaja kamaráti strávili prázdniny, teda iba počúvame . Pri tejto úlohe zistíme podstatu textu,
- v úlohe, pri ktorej so žiakmi počúvame rozprávku alebo krátky príbeh, počúvame pre *potešenie*, ale v závere sa pokúsime *vyvodiť hlavnú myšlienku* – posolstvo, aké nám autor diela ponúka.

Pri zručnosti počúvanie je dôležité spomenúť, s akými ďalšími dôležitými skutočnosťami zápasí každý počúvajúci žiak. Pre jednoduchšie pochopenie uvádzam nasledujúci diagram atribútov ovplyvňujúcich žiaka ako poslucháča pri riešení úloh počúvania. Nižšie uvedený diagram je pokusom o komplexné znázornenie skrytých, zakódovaných momentov, ktoré v prípade nesprávneho vysvetlenia počúvajúcim môžu viesť k skresleniu pochopenia textu. Diagram som spracovala a navrhla na základe vlastných praktických poznatkov a štúdia odbornej literatúry ako aj odborných textov týkajúcich sa metodiky učenia sa a vyučovania anglického jazyka autormi Cora Lindsay a Paul Knight (2011).

Graf 1. Atribúty vplyvajúce na zručnosť počúvanie

Prameň: vlastný návrh

Zručnosť počúvanie je vhodné rozvíjať v účinnosti s rozvojom ďalších žiakových schopností, ide predovšetkým o:

- schopnosť počúvať v rôznych situáciách,
- rozoznávať gramaticky správnu angličtinu od hovorovej,
- využívať vizuálne gestá, mimiku a pod. pri rozuzľovaní porozumenia deja,
- počúvať aktívne - ak je to možné, dovoliť žiakovi sa opýtať na to, čomu nerozumel, pričom by učiteľ mal pozastaviť nahrávku a kritickú časť prehrať viackrát po sebe, až kým žiak nepochopí význam vypočutého textu,
- rozvíjať u žiaka potrebu a ochotu získavať nové poznatky a informácie o krajine, ktorej jazyk sa učí.

Na základe rozvíjania uvedených schopností žiaka učiteľ touto cestou žiakovi pomáha porozumieť úlohám počúvania.

1.2 Testy zamerané na počúvanie s porozumením

Každá zmysluplná a cieľavedomá činnosť človeka musí byť ohodnotená, aby človek vedel, či v danej činnosti napreduje, stagnuje, alebo zaostáva. Kvôli ohodnoteniu zvládnutia zručnosti počúvanie s porozumením je vhodné žiaka testovať. Z pestrej škály testov na počúvanie vyberám nasledovne typy testov, ktoré nielen vymenúvam, ale spracovávam a predkladám s metodickým postupom za pomoci štúdia autorov Danica Gondová, Mark Harrison, Russell Whitehead (2012).

Pravda (T), nepravda (F), nebolo povedané (DS)

V tejto úlohe sa žiak musí rozhodnúť na základe počúvania nahrávky, či je tvrdenie pravdivé, alebo nepravdivé, prípadne v texte neodznelo.

Predtým, ako si žiaci vypočujú nahrávku prvýkrát, dôkladne si prečítajú tvrdenia. Vďaka tomu získajú veľmi dobrú predstavu o obsahu nahrávky a o tom, čo presne majú počúvať.

Otázky sú spravidla v tom istom poradí, v akom sa vyskytujú v nahrávke.

Aby bolo tvrdenie pravdivé (T), v nahrávke musí presne odznieť informácia, ktorá sa hodí k tvrdeniu. Žiaci nepočujú presne tie isté slová, aké sú v tvrdení, ale počujú informáciu, ktorá má rovnaký význam.

Aby bolo tvrdenie nepravdivé (F), rozprávač musí povedať niečo, čo tvrdenie neguje.

V niektorých úlohách je okrem možností T,F aj možnosť, keď tvrdenie nie je uvedené v texte (DS). Túto žiaci volia iba v prípade, ak požadovaná informácia neodznela. Práve tu robia žiaci najčastejšie chyby.

Po prvom vypočutí žiaci zapíšu odpovede, ktorými sú si istí. Ostatné nevyplňajú. Žiakom neodporúčam príliš dlho premýšľať nad jednou odpoveďou, pretože nebudú venovať pozornosť ďalšej časti nahrávky a tým stratia možnosť správne odpovedať na ďalšiu úlohu.

Po prvom počúvaní majú žiaci krátku prestávku, ktorú je potrebné využiť na premýšľanie nad odpoveďami, ktoré im unikli.

Pri druhom počúvaní zapisujú žiaci odpovede, ktoré predtým nestihli.

V závere úlohy žiaci majú ešte približne 1 – 2 minúty na kontrolu svojich odpovedí. Tu si môžu overiť, či niekde nenapísali nesprávnu odpoveď a majú šancu chybné odpovede opraviť.

Výber správnej odpovede z viacerých možností

V tejto úlohe musí žiak počúvať veľmi pozorne podrobnosti, o ktorých sa v texte hovorí, a rozhodnúť sa, ktorá z možností zodpovedá informáciám alebo názorom, ktoré v nahrávke odznejú.

Otázky nasledujú v rovnakom poradí, v akom sa informácie vyskytli v nahrávke.

Správna možnosť nemusí obsahovať tie isté slová, ktoré odzneli v nahrávke, ale významovo musí zodpovedať textu nahrávky.

Žiaci si musia dôkladne prečítať inštrukcie, z ktorých sa dozvedia, o čom je nahrávka. Potom si musia prečítať zadania úloh. Na základe predstavy o obsahu nahrávky žiaci presne vedieť, čo musia počúvať, aby mohli správne odpovedať na otázky a vyriešiť úlohy.

Po prvom vypočutí nahrávky žiaci majú zodpovedať na všetky úlohy, na ktoré poznajú odpoveď. Ďalej by už nemali o otázkach, na ktoré odpovedali, rozmýšľať, pretože by im unikla ďalšia časť nahrávky a nevedeli by, aké informácie obsahuje.

Je možné počas prvého počúvania neodpovedať na otázky, ale sústrediť sa iba na porozumenie nahrávky. Žiakom to uľahčí správne odpovedať, keď budú počuť nahrávku druhýkrát.

Je vhodné využiť krátku prestávku medzi prvým a druhým počúvaním na opätovné prečítanie zadání.

Na konci druhého počúvania si žiaci prekontrolujú ešte raz všetky odpovede.

Doplnenie odpovede (open – ended task)

V tejto úlohe žiaci dopĺňajú na základe počúvania do medzery určitú, špecifickú informáciu.

Odpoveď sa bude presne zhodovať so slovami alebo frázami, ktoré odzneli v nahrávke.

Otázky nasledujú v tom istom poradí, v akom sa vyskytovali v texte.

Žiaci nedopisujú iné slovo, ako počuli, dopíšu presne to isté slovo.

Nesmieme zabudnúť, že v odpovedi nemáme použiť viac slov, ako je uvedené v inštrukciách úlohy. Zvyčajne je potrebné doplniť jedno až dve slová.

Neuvádzame viac slov, ako je potrebné, úloha by bola klasifikovaná ako nesprávna.

Vety alebo poznámky, ktoré majú žiaci doplniť, obyčajne parafrázujú to, čo bolo v nahrávke.

Odpovede, ktoré vyžadujú čísla, môžu byť zapísané ako číslice, v tomto prípade neplatí pravidlo o počte slov.

Žiaci si dôkladne prečítajú alebo vypočujú inštrukcie pred nahrávkou, čím získajú predstavu o obsahu nahrávky. Tak získavajú nápovedu, napr. aký slovný druh chýba v nahrávke.

Žiaci rozhodnú, či v medzere treba doplniť podstatné meno, prídavné meno alebo sloveso. Môže to byť meno, čas, dátum a pod. Žiaci si môžu domyslieť, čo v medzere treba doplniť.

Po prvom vypočutí nahrávky žiaci zapíšu iba tie odpovede, ktorými si sú istí. Ak by príliš dlho rozmýšľali nad odpoveďou stratili by drahocenný čas, pretože by nepočuli ďalšiu časť nahrávky.

Žiaci by mali využiť prestávku po prvom vypočutí na premýšľanie nad odpoveďami, ktoré im unikli.

Čas na konci úlohy by mali žiaci využiť na skontrolovanie gramatickej správnosti odpovedí, skontrolujú hláskovanie.

Pridanie tvrdenia k hovoriacim

V tejto úlohe žiaci rozhodujú, ktoré z tvrdení sa hodí k tomu, čo jednotliví ľudia povedali.

Tvrdenia parafrázujú výpovede alebo ich sumarizujú.

V odpovediach je spravidla jedno tvrdenie navyše, ktoré sa nehodí k žiadnej výpovedi.

Všetky výpovede sa týkajú tej istej alebo podobnej témy, preto je potrebné, aby žiaci počúvali pozorne a pochopili, ako sa jednotliví rozprávajúci k téme vyjadrili.

Tvrdenia v odpovediach parafrázujú to, čo bolo povedané v nahrávke, ale žiaci majú tendenciu hľadať tie isté slová.

Nie je potrebné zachytiť jednotlivé slová alebo frázy. Žiaci musia pochopiť stanovisko, názor, ktoré v nahrávke odznali.

Pred prvým počúvaním si žiaci musia prečítať tvrdenia, tým získajú veľmi dobrú predstavu o tom, čo presne budú počúvať.

Počas prvej nahrávky žiaci zapíšu iba tú odpoveď, s ktorou sú si celkom istí. Nemôžu premýšľať príliš dlho, aby nestratili informáciu čo bolo povedané v ďalšej.

Pri druhom počúvaní žiaci môžu zmeniť odpoveď, ktorú uviedli prvýkrát. V závere žiaci opäť skontrolujú odpovede.

Uviedla som štyri základné typy testových zadaní, pri ktorých za najdôležitejšie pokladám vysvetliť žiakovi, ako postupovať pri riešení zadania úlohy. Žiak musí vedieť, o aký typ zadania v teste ide a musí vedieť, ako postupovať pri riešení zadania.

Zámerné som sa v tejto časti podrobne venovala jednotlivým typom testov. Podrobne som rozpísala metodické postupy aj upozornenia, čomu sa vyhnúť pri riešení jednotlivých zadaní. Z osobnej skúsenosti vieme, že len veľmi málo učiteľov anglického jazyka sa takto hlboko venuje zručnosti počúvanie. Veľmi málo učiteľov hodnotí túto zručnosť v rámci testovania žiakov. Pritom, ako som už predtým uviedla, štátna skúška z anglického jazyka začína práve touto zručnosťou v internej časti. Zručnosť počúvanie žiak nemôže praktizovať sám a veľmi dôležitá je pomoc učiteľa. Uvedomujeme si, že je pomerne časovo náročné pripravovať pre žiakov testy na počúvanie. Učiteľ musí nájsť vhodnú nahrávku, pripraviť zadaní, zadaní skopírovať pre žiakov, pripraviť techniku, ktorá by nemala zlyhať. Na druhej strane chceme uviesť, že dnešná doba internetu toto všetko neskutočne uľahčuje. Existuje množstvo stránok s pripravenými počúvaniami. Za všetky uvádzame stránku <http://www.esl-lab.com/>, s ktorou osobne pracujem minimálne posledných sedem rokov. Mnohí kolegovia môžu namietat', že je to americká angličtina, a my na hodinách anglického jazyka učíme britskú. Môj názor je, že americkou angličtinou rozpráva minimálne 300 000 000 obyvateľov USA oproti britskej, ktorých v súčasnosti žije v UK asi 60 000 000 a ďalších 5 000 000 žije mimo UK. Ak ani tento fakt nepresvedčil, konštatujem, že je lepšie robiť niečo ako nič. Teda nepokladám za nevyhnutné na hodinách anglického jazyka počúvať iba britskú angličtinu.

V ďalšej časti sa pokúsím predniesť svoje odporúčania, ktorý typ testu je vhodný pre ktorý ročník základnej školy, resp. strednej školy tak, ako sa to osvedčilo v mojej pedagogickej praxi.

I. Pravda (T), nepravda (F), nebolo povedané (DS)
6.roč. ZŠ (bez možností DS), 7. roč. (chyby v DS),
8.-9. roč. - vhodné

II. Výber správnej odpovede z viacerých možností
Vhodné pre 7., 8., a 9. roč. ZŠ

III. Doplnenie odpovede (open - ended task)
Vhodná už pre 5. roč. a všetky ďalšie

IV. Pridanie tvrdenia k hovoriacim
Vhodné pre 9. roč. ZŠ a všetky ďalšie roč. SŠ

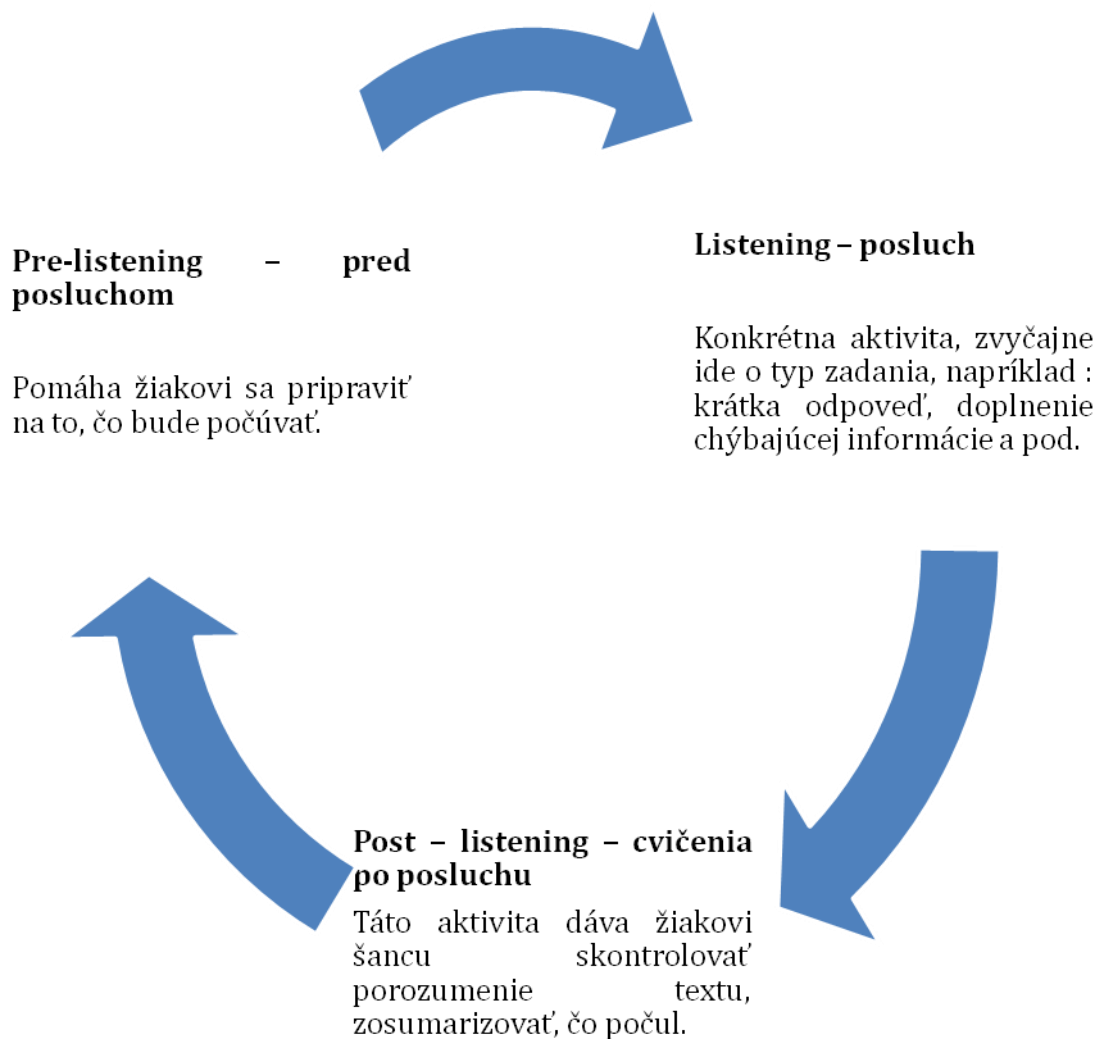
Graf 2. Vhodnosť typov testov pre jednotlivé ročníky ZŠ a SŠ
Prameň: vlastný návrh

2 MOJE SKÚSENOSTI S UPLATŇOVANÍM NETRADIČNÝCH AKTIVÍT POČÚVANIA

V úvode tejto kapitoly musím podotknúť, že zručnosť počúvanie na hodinách anglického jazyka praktizujem, ako najviac je to možné. Dôvody sú nasledovné:

- počúvaním (predovšetkým autentických nahrávok) sa čo najviac približujem reálnemu jazyku,
- moja výslovnosť, intonácia, dôraz vo vete, ale aj v slove nemôže byť taká dobrá, ako u osoby, ktorej materinským jazykom je anglický jazyk (ako non native speaker), iba sa približujem reálnej angličtine.
- praktizovaním zručnosti počúvanie u žiakov rozvíjam aj porozumenie textu a obsahu,
- vždy na svojich hodinách, ale aj v záujmovom útvare sa pokúšam o to, aby žiaci počúvali **aktívne**,
- nepreferujem iba jeden typ úloh na počúvanie. Snažím sa striedať úlohy (počúvať a sformulovať hlavnú myšlienku, hľadať špecifickú informáciu, počúvať pre pochopenie textu, počúvať pre potešenie a pod.),
- uvedomujem si, že zručnosť počúvanie môže využívať dva základné typy materiálov na počúvanie. Jednak je to nahrávka na CD, kde dvaja ľudia čítajú text, čo je menej autentické. Druhým príkladom je použitie videa, kde dvaja ľudia vedú vzájomnú konverzáciu v obchode, doma a pod., čo je úplne autentická nahrávka. V zásade v nižších ročníkoch ako je 5. – 6. ročník ZŠ viac využívam 1. typ textov, teda menej autentické. So zvyšujúcou sa úrovňou žiakov v anglickom jazyku sa viac zameriavam na autentické zadania (vid'. New i Tools – Project third edition učebnica 1. -5.) Uvedený materiál v časti resources ponúka učiteľovi v každej z učebníc DVD clips and worksheet nahrávku DVD s pracovným listom, a to v každej lekcii minimálne 2 cvičenia. Aktívnym využívaním uvedených zadaní mám veľkú príležitosť zručnosť počúvanie praktizovať takmer na každej vyučovacej hodine,
- uvedený iTools ponúka veľa autentických materiálov aj pre nižšie ročníky II. stupňa ZŠ ako je 5. – 6. ročník. Pre tieto ročníky zadania zjednodušujem. Uvediem príklad: V autentickvej nahrávke sa dvaja tínedžeri rozprávajú o tom, kam pocestujú na prázdniny. Položím otázku typu : *Pocestujú obaja účinkujúci na prázdniny k moru ?* Jednoduchou otázkou povzbudím záujem žiakov o praktizovanie zručnosti počúvanie,
- stále mám na pamäti, že úspech v aktivite žiaka motivuje, a naopak, neúspech je pre väčšinu žiakov v cudzom jazyku demotivujúci.

V ďalších častiach podrobne rozpracujem jednotlivé fázy počúvania: časť pred posluhom, vlastná posluhová časť a časť po posluhu. Pokúsim sa priniesť konkrétne príklady, ako jednotlivé časti realizovať, odkiaľ čerpať dostatok vhodného materiálu.

Graf 3. Fázy zručnosti počúvanie na hodine anglického jazyka

Prameň: vlastný návrh

2.1 Príklady cvičení pred posluhom

Aktivity pred samotným posluhom pomáhajú žiakovi pochopiť, čo bude robiť počas zadania. Správne a cieľavedome zaradené aktivity pomáhajú žiakovi pochopiť tému, o čom bude text.

Typy aktivít:

- podanie informácie o obsahu nahrávky učiteľom,
- individuálna práca so slovníkom,
- podanie predpovede žiakovi – čo bude počuť (vhodné je doplniť informáciu obrázkom pre lepšiu predstavivosť),
- práca s obrázkami,
- diskusia so žiakmi na tému posluhu.

Podanie informácie o obsahu nahrávky

Téma: Škola a vyučovacie predmety

Ročník: piaty

Aktivita: žiaci dostanú od učiteľa inštruktáž:

Imagine, you are in English school. All students wear uniform . It is about 8.30 a.m. The classes are starting now. They have Maths, than Biology, later they have English lesson. At about 11.30 a.m they have lunch. Some students have a packed lunch. After Geography they have ICT. The classes end at about 3.30p.m. Most of students use school bus to get home.

Predstavte si, že ste v anglickej škole. Žiaci majú oblečené školské uniformy. Škola začína asi o 8.30. Žiaci majú matematiku, po nej biológiu, neskôr majú anglický jazyk. O 11.30 majú obed. Niektorí žiaci si nosia vlastný zabalený obed v plastovej škatuli. Potom majú zemepis a informatiku. Škola končí o pol štvrtej poobede. Väčšina študentov odchádza domov školským autobusom.

Zadanie: Vašou úlohou je podobne opísať deň vo vašej škole. Máte 5 minút na prípravu.

Hodnotenie: Po prečítaní odpovedí vyhodnotíme najlepšiu odpoveď známku výborný.

Individuálna práca so slovníkom

Téma: Nakupovanie

Ročník: šiesty

Aktivita: učiteľova inštruktáž:

Now you have 3 minutes to think about your shopping list. Write down as many words about shopping as you can:

Teraz máte 3 minúty, aby ste popremýšľali nad slovíčkami, ktoré sú vhodné na tému nakupovanie.

Zadanie: Vašou úlohou je napísať čo najviac slov, ktoré by ste použili pri téme nakupovanie.

Hodnotenie: Po prečítaní odpovedí vyhodnotíme najlepšiu odpoveď známku výborný.

Podanie žiakovi predpovede – čo bude počuť

Téma: Zvyky a tradície– Vianoce v USA

Ročník: siedmy

Aktivita: učiteľ podá inštrukciú:

You will listen to a tapescript about Christmas time of typical American families. How do they celebrate Christmas Eve? Here is a picture which will help you. Write down as many words as you can think of to do with Christmas decorations, food or presents and complete the table:

Tabuľka 1. Slovná zásoba na tému Vianoce v USA

food	decoration	presents

Prameň: vlastný návrh

Obrázok 1. Vianoce v klasickej americkej rodine

Prameň : <http://cdn.sheknows.com/articles/2012/12/RebekahN/happy-family-and-grandparents-handing-out-presents-on-christmas-day.jpg>

V nahrávke budeš počuť, ako trávajú Vianoce klasickej americkej rodiny. Tvojou úlohou je za pomoci obrázka (obrázok je možné vysvietiť na interaktívnej tabuli) napísať čo najviac slov do tabuľky vid'. Tabuľka 1.

Zadanie: Tabuľku vysvietenú na interaktívnej tabuli prepíšete do zošita. Následne v priebehu 3 minút dopíšete čo najviac slov k jednotlivým kategóriám tak, aby vystihovali tému Vianoce v USA.

Hodnotenie: Po prečítaní odpovedí najlepšiu ohodnotím známkou výborný.

Práca s obrázkami

Téma : Voľný čas

Ročník : ôsmy a deviaty

Aktivita : učiteľ podá inštrukciú:

Which of the pictures are the most suitable for free time activities? Explain why.

Na základe predložených materiálov popíšte obrázok, ktorý najviac vystihuje voľný čas ľudí. Popíšte prečo.

Obrázok 2 Mladí ľudia pri obchodnom stretnutí

Prameň: <http://www.goodmorningcreativity.com/wp-content/uploads/2011/01/Creative-negotiations.jpg>

Obrázok 3 Mladá lekárka

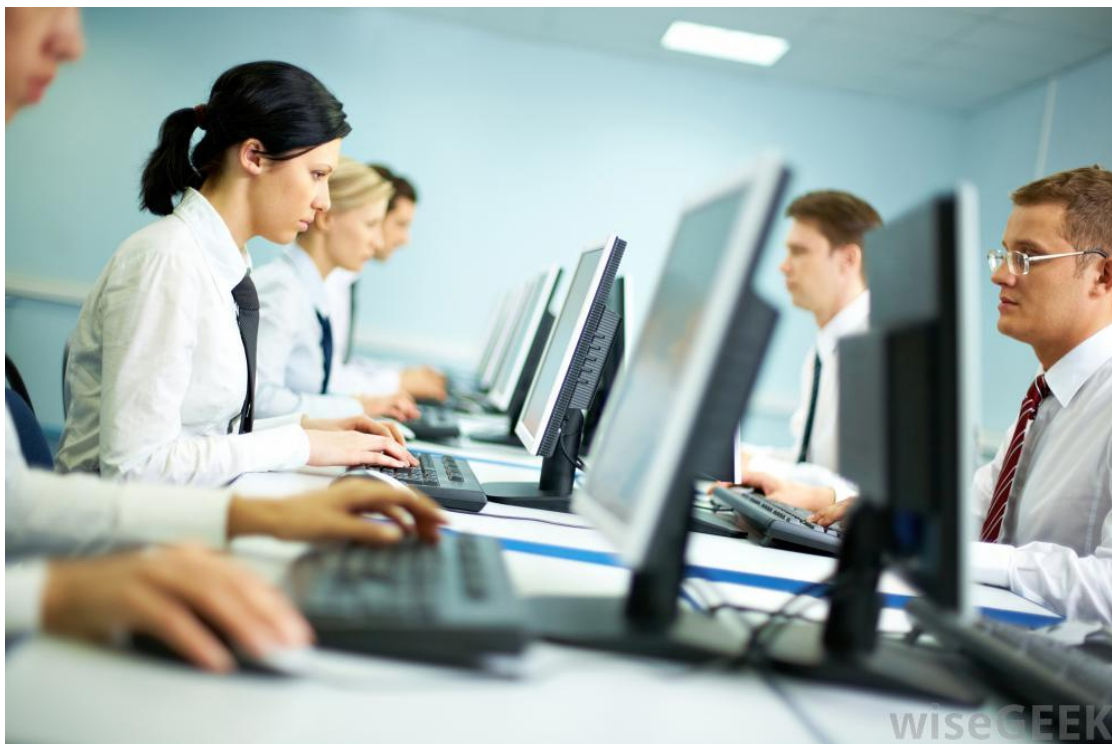
Prameň:
<http://us.123rf.com/400wm/400/400/nyul/nyul1008/nyul100800388/7653540-portrait-of-young-female-doctor-working-in-office-sitting-at-desk-doing-paperwork-looking-at-camera-.jpg>

Obrázok 4 Mladí ľudia pri oslave

Prameň:
<http://slovenskainzercia.sk/x-sk/inz/1921/1921613-ziva-hudba-hudobna-skupina-na-svadbu-ples-oslavu-zilina-3.jpg>

Obrázok 5 Mladí ľudia pri práci v banke

Prameň:

<http://images.wisegeek.com/working-in-an-office.jpg>

Zadanie: Na základe predložených obrázkov rozhodnite, ktorý obrázok vyjadruje trávenie voľného času. Popíšte, prečo ste sa takto rozhodli. Na premyslenie odpovedí máte 3 minúty.

Hodnotenie: Po ústnych prezentáciách jednotlivcov najlepšiu odpoveď ohodnotím – výborný.

Uvedením cvičení pred posluchoch chcem upozorniť na to, že väčšina zadaní smeruje k rozširovaniu slovnej zásoby, k zoznámeniu sa s novou slovnou zásobou, k praktickým ukázkam používania fráz, u starších žiakov aj idiómov.

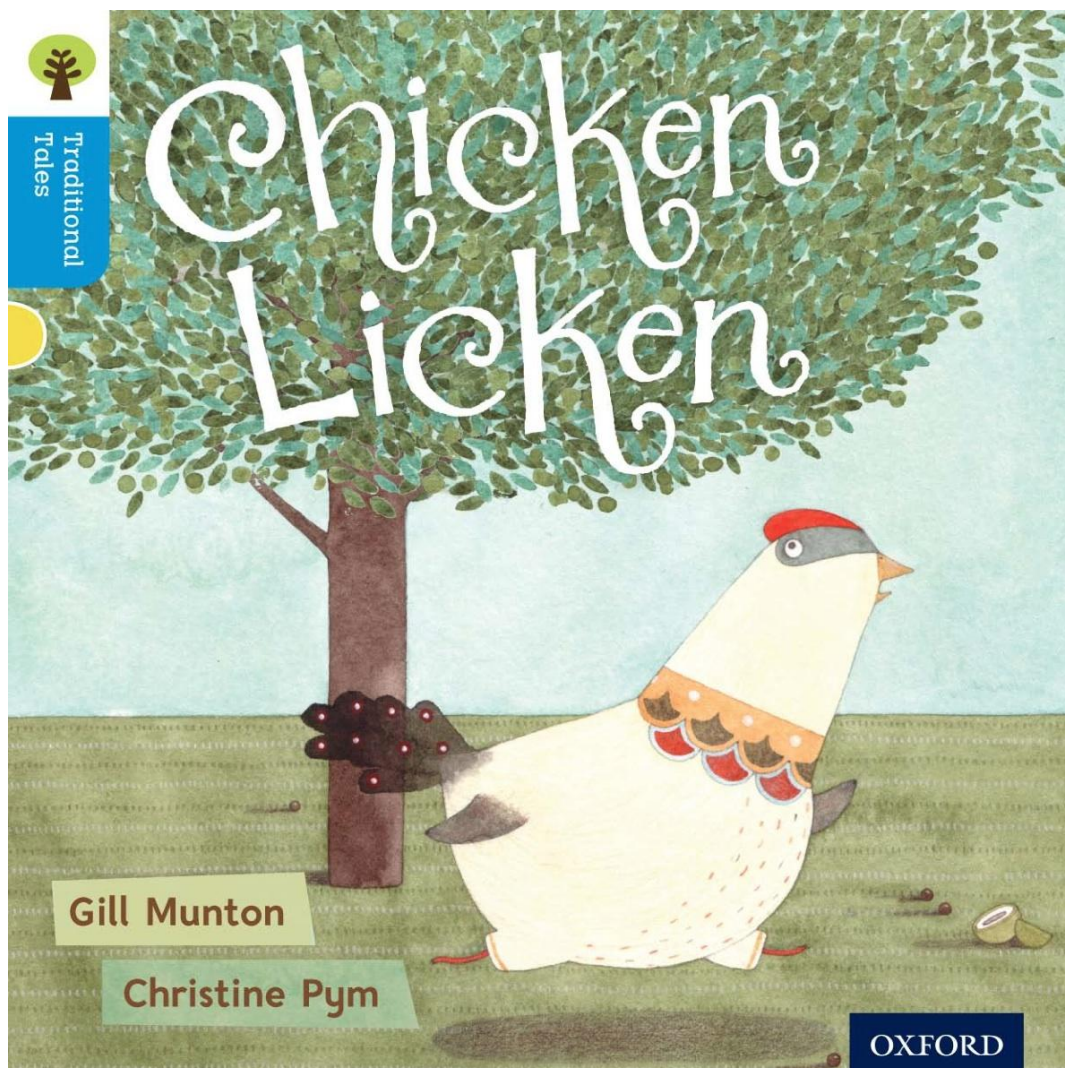
2.2 Realizácia aktivít počúvanie

Všetky aktivity počúvania sú zamerané na nájdenie správnej odpovede v zadaní a vyriešenie zadania. Ako sme už spomínali v časti 1.1 **Typy úloh na počúvanie na hodinách anglického jazyka** (str.9.) tohto dokumentu, zadania na počúvanie sa od seba vzájomne líšia.

Úlohy zamerané na zistenie podstaty textu sú zadania, pri ktorých veľmi často používam webovú stránku: <http://www.oxfordowl.co.uk/reading-owl/find-a-book> Na tejto stránke má učiteľ k dispozícii veľké množstvo elektronických kníh, ktoré je možné na hodinách anglického jazyka používať pre akékoľvek úrovne jazyka s najrôznejšími zadaniami. Pre ilustráciu uvádzam:

Ročník: piaty

Aktivita: počúvanie rozprávky

Obrázok 6 Titulná stránka e-book

Prameň : <http://www.oxfordowl.co.uk/>

Chicken- licken e-book je vhodná pre rozvoj novej slovnej zásoby, taktiež pre aktivitu dopĺňať do pripraveného obrázka informáciu, vhodná pre upevňovanie správnej výslovnosti, intonácie a v neposlednom rade rozvíja žiakove poznatky o krajine, z ktorej rozprávka pochádza, v tomto prípade USA.

Pre úlohy zamerané na zistenie hlavnej myšlienky ako aj úlohy zamerané na zistenie špecifických informácií je možné z uvedenej stránky použiť pre starších žiakov čítanie z e-book. Úlohy sú náročnejšie, slovná zásoba primeraná vyššej úrovni anglického jazyka, texty sú veľmi vhodne doplnené obrázkami. Učiteľ, ale aj žiak tu nájde množstvo zaujímavých tém.

Ak by učiteľovi nepostačoval výber z voľne dostupných e-book, je možné si predplatiť na tejto stránke práva na využívanie všetkých kníh, ktoré elektronická knižnica na uvedenej webovej stránke ponúka. A tu si už skutočne musí nájsť každý to svoje pravé orechové.

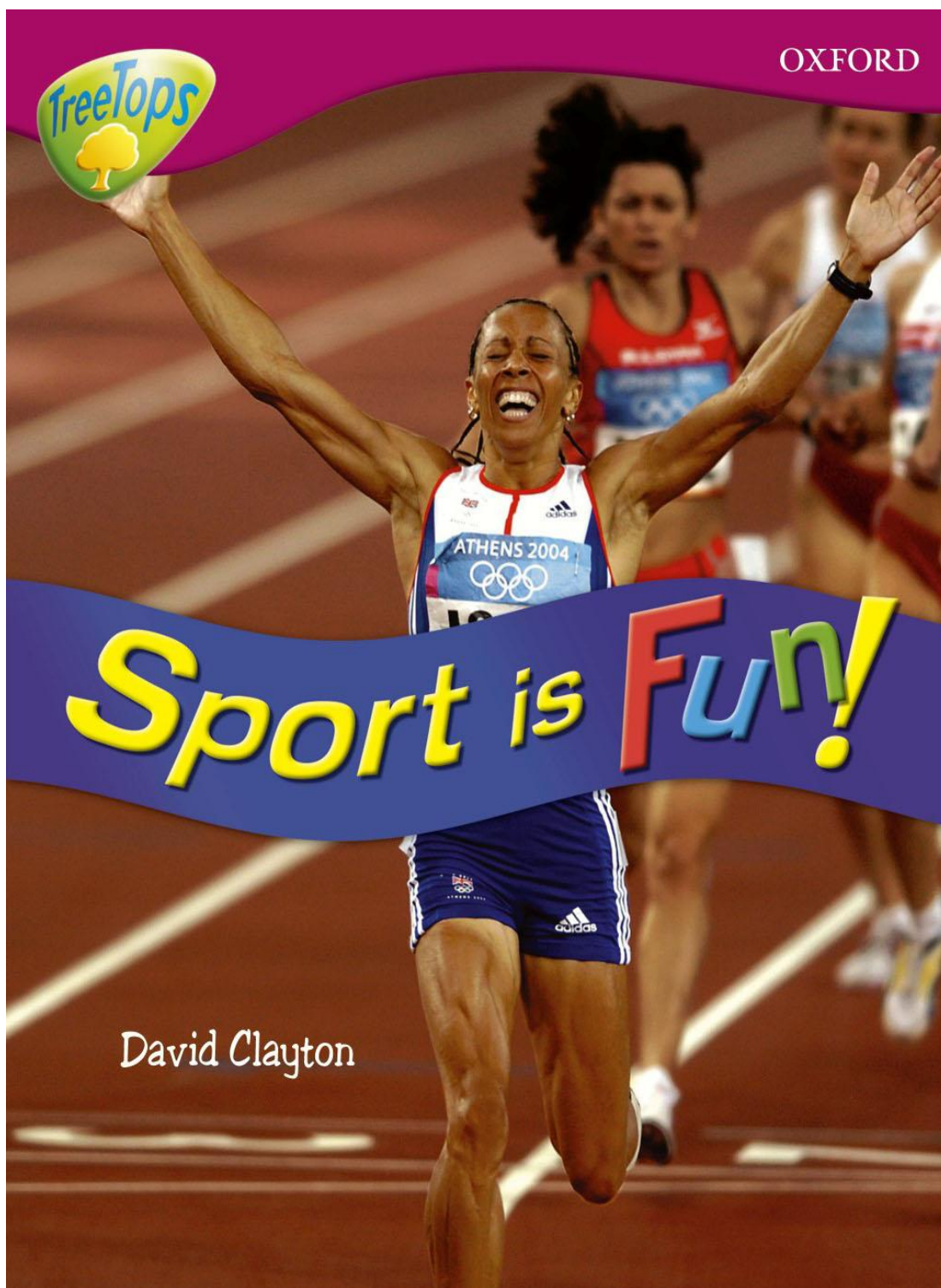
Spomínaná stránka má svoje učiteľské fórum, kde si kolegovia môžu vzájomne radiť a pomáhať. Niektorí viac aktívni učitelia tu zverejňujú svoje pracovné listy k jednotlivým knihám a obohacujú aktivitu počúvanie o ďalšie zaujímavé cvičenia a úlohy.

Ako ďalší príklad pre starších žiakov uvádzame nasledovné:

Ročník: deviaty

Aktivita: počúvanie na tému Šport je zábava

Obrázok 7 Titulná stránka e-book

Prameň : <http://www.oxfordowl.co.uk/>

Then *When sailors couldn't swim!*

Swimming, rowing, canoeing and sailing have been an essential part of people's lives for thousands of years. Fishermen and divers have always needed to swim. Even Emperors like Julius Caesar could swim.

Canoeing in fast water

FACT
Queen Elizabeth I was warned not to bathe too often as it was bad for her. However, she had a bath every month whether she needed it or not!

However more recently, many Western sailors were superstitious about being able to swim! If you could swim, you expected your ship to sink, some thought.

18

Obrázok 8 e-book Sport its Fun, ukážka str. 18.

Prameň : <http://www.oxfordowl.co.uk/>

Na uvedenej stránke má učiteľ k dispozícii minimálne 100 titulov v elektronickej podobe, ktoré sú zdarma, ak sa na uvedenej stránke zaregistruje.

Ďalšou obľúbenou stránkou je <http://www.esl-lab.com/>, kde má učiteľ k dispozícii neskutočné množstvo počúvaní v troch úrovniach jazyka – elementary level, pre-intermediate level a inter-mediate level. V každej úrovni je možnosť vybrať si akúkoľvek

tému. Pri každom z cvičení sú spracované všetky fázy posluchovej aktivity s konkrétnym percentuálnym hodnotením jednotlivých zadaní a úloh. Učiteľ má tak možnosť s minimálnou časovou prípravou využiť množstvo cvičení a aktivít pre počúvanie.

Počas pedagogickej praxe som dospela k poznatku, že žiaci majú radi nové aktivity, nové výzvy. Ako všetci tvoriví pedagógovia aj ja využívam ponuku aktivít z časopisov Hello a Friends. Neodmysliteľnou pomôckou sú aj materiály z iných učebníc. Veľmi často využívame iTOOLS New Headway elementary – 4.vydanie, úlohy a zadania pre počúvanie s porozumením English File. Prípravu žiakov strednej školy si neviem predstaviť bez knihy Maturita Preparation tests – Prípravné testy na maturitu z anglického jazyka autori : Danica Gondová, Mark Harrison a Russel Whitehead.

Náš kabinet cudzích jazykov disponuje pomerne slušnou zbierkou e-book vydaných Oxford university press, ktoré sú k dispozícii v printovej podobe, ale obsahujú CD nahrávky aj s príslušnými aktivitami. Myslím si, že žiadny učiteľ anglického jazyka sa nemôže sťažovať na nedostatok materiálu na realizáciu zručnosti počúvanie. Je na každom kolegovi, do akej miery sa chce tejto zručnosti venovať. Jediným záporom, ktorý je nutné uviesť, je, že učiteľ na aktivitu počúvanie potrebuje isté technické vybavenie. Ideálna je interaktívna tabuľa a CD s iTOOLS, ako aj internetové pripojenie. Ak takýmto vybavením škola nedisponuje, je potrebné minimálne rádio, CD nahrávka a vytlačené zadania, resp. pracovné listy, bez ktorých aktivitu nie je možné realizovať.

V tejto časti som sa pokúsila zhrnúť všetky svoje skúsenosti a poznatky, ktoré som získala v praxi pri nácviku počúvania s porozumením na hodinách anglického jazyka a záujmového útvaru *Počúvame s porozumením*. Mojm cieľom bolo pomôcť kolegom sa zorientovať, kde je možné získať pomerne kvalitný a primeraný materiál na nácvik počúvania. Uvedené stránky na internete sú skutočne veľmi nápomocné pre každého učiteľa anglického jazyka, ktorý chce na svojich hodinách praktizovať čo najviac cvičení a aktivít zameraných na počúvanie.

2.3 Cvičenia po posluchu

Každé zadanie počúvania na konci vždy spolu so žiakmi vyhodnotíme. Najčastejšie praktizujem hodnotenie úlohy alebo testu percentuálnym vyjadrením. Myslím si, že percentuálne vyhodnotenie je najobjektívnejšie. Uvediem príklad mojich hodnotení: zadanie obsahuje 5 úloh, jedna úloha má hodnotu 20%. Ak zadanie obsahuje 10 úloh, hodnota správnej odpovede je 10%. Niekedy, ak sú v zadaní úlohy veľmi rozdielne, nemá každá odpoveď rovnakú percentuálnu hodnotu, čo v praxi znamená nasledovné: V zadaní je 8 úloh. Prvá a posledná úloha sú o niečo náročnejšie ako ostatné úlohy. Vtedy je stupnica hodnotenia zostavená približne takto : prvá a posledná úloha majú hodnotu po 15%, ďalšie 2. – 7. úloha majú hodnotu 10%.

Uvedieme *postup hodnotenia*: Po ukončení práce so zadaním a po prekontrolovaní odpovedí žiakmi napíšem správne odpovede na tabuľu. Žiaci si sami prekontrolujú odpovede, aby zároveň získali spätnú informáciu o svojej práci. Pri sporných odpovediach (najmä ak nastane situácia, že väčšina triedy označí nesprávnu odpoveď ako správnu) vrátim sa k tej časti nahrávky, kde je odpoveď, a spolu so žiakmi túto časť preložíme. Tento spôsob opravy sa mi osvedčil, lebo žiaci presne zistia, kde urobili chybu. Nie vždy je to iba v neporozumení textu, ale aj v nepochopení zadania, čo mali zisťovať v rámci úlohy. V závere si spočítajú správne odpovede a vynásobia počet správnych odpovedí príslušným percentom. Počas tejto práce ich kontrolujem, takže nemajú potrebu podvádzať. Občas tento systém zmením tak, že si úlohy kontrolujú vzájomne. Percentuálne výsledky si zaznačujem do svojich učiteľských poznámok, kde mám možnosť sledovať, či sa žiak zlepšuje, stagnuje, alebo dokonca zhoršuje, čo je skutočne ojedinelé.

Vyhodnotením počúvania začína posledná časť aktivity a tou sú cvičenia po posluchu. Tieto často súvisia s inými zručnosťami. Ako príklad uvádzam nasledovné:

Písanie : Žiakov vyzveme k zadaniam s písomným prejavom. Príklad podľa počúvanej témy.

1. Utvorte osemšmerovku so slovíčkami, ktoré sa vyskytli v texte. /vid'.. Príloha č.1./
2. Utvorte od vybraných slov (slová vyberiem z počutého textu) tvary minulého času / vid'. Príloha č.2./
3. Vysvetlite význam slova (vyberiem z vypočutého textu) v anglickom jazyku. Neprekladajte, popíšte inými slovami. /vid'. Príloha č. 3./
4. Utvorte vetu so správnym slovosledom v nasledujúcom zadaní. / vid'. Príloha č.4./
5. Navrhňte leták na tému podľa počúvania, napríklad: **Hľadám si prácu/* Príloha č. 5./
6. Napíšte podľa témy počúvania Ochrana životného prostredia : **3 veci ako vy môžete prispieť k ochrane prírody a životného prostredia*
7. Doplníte nasledujúcu žiadosť, podľa témy Volný čas a aktivity, kde žiaci počúvali, ako sa rozprávajúci zúčastnil športového víkendu počas letných prázdnin /vid'. Príloha č. 6./
8. Napíšte 3 upozornenia, ktorými budete upozorňovať, prikazovať alebo zakazovať . / vid'. Príloha č.7./
9. Na základe vypočutej nahrávky Zaujímavé miesta sveta vymyslíte názov a napíšte najdôležitejšie informácie, ktoré ste si zapamätali / vid'. Príloha č.8./
10. Napíšte 10 druhov povolání v anglickom jazyku v časovom limite 5 minút. Dbajte na správne hláskovanie.

Rozprávanie: Žiakov vyzvem, aby rozprávali na tému, ktorá odznela v počúvaní.

1.príklad: Žiaci počúvali rozprávanie na tému *Škola v Británii. Na tabuľu napíšem slová *uniform, class size, length of school, day, subjects studied,...* Úlohou žiakov je porovnávať uvedené atribúty medzi školou v Británii a na Slovensku.

2. príklad: Počúvali sme na tému nakupovanie.. Úlohou žiakov je zahrať role- play na uvedenú tému: *ako by si poprosili v obchode oblečenie, vyskúšali ho, poďakovali za pomoc pri výbere a zaplatili za vybraný tovar.*

3.príklad: Počúvali sme rozhovor medzi matkou a dcérou, ktorá si chcela požičať peniaze na víkend, ktorý strávi s kamarátmi. Úlohou žiakov je, aby na základe príkladu, spolu s pedagógom *zahrali simulačnú úlohu- rozhovor matky a dcéry, požičanie finančnej čiastky, respektíve zvýšenie vreckového.*

4.príklad: Vypočuli sme si rozprávku. Úlohou žiakov je *ústne popísať jednu z postáv tak, aby spolužiaci rozpoznali, o ktorú postavu ide.*

5.príklad: Rozhovor na tému- zoznamovanie . *Úlohou žiakov je povedať, ako by sa predstavili.*

Výslovnosť: Dôležitý moment pri počúvaní, prečo žiak neporozumel je, že výslovnosť niektorých slov v texte je odlišná, ako je výslovnosť slov, ktoré ak odzneli osobitne, žiak by im porozumel.

1. príklad: * /kə'dju:mi:mi:/ výslovnosť v kontexte textu , osobitne **Could you email me?* Často sa stáva, že aj takúto jednoduchú vetu žiak v kontexte rozhovoru nevie preložiť.

2. príklad: Súvislé rozprávanie, ktoré žiak počuje v texte, je občas odlišné od toho, ako by veta vyzerala, ak by sme sa ju učili samostatne v gramatike.

*A: *Do you want me to make the dinner ?*

B :*That`d be nice .*

Uvedený príklad jasne deklaruje, keď jedno slovo sa v hovorovej reči vlieva do nasledujúceho slova, čo spôsobuje zmena intonácie aj prízvuku, a to chceme zdôrazniť.

3. príklad: Jednoduché tréningové výslovnosti, pričom si najviac pomáhame extra cvičeniami už zo spomínaných učebníc New Headway, English File, Project na príslušnej úrovni.

V závere chcem upozorniť na dôležitý moment. Cudzí jazyk neučím tak, aby som sa počas vyučovacej hodiny zamerala iba na jednu zo zručností. Vždy je to komplexné učenie, kde je hlavnou časťou hodiny dôraz na jednu zručnosť, avšak nikdy nie oddelene od ostatných jazykových zručností .

Ako uvádzam vo svojej OPS, zručnosť počúvanie je potrebné učiť komplexne pomocou všetkých troch častí:

- časť pred posluškom,
- počúvanie,
- časť po posluchu.

Tieto časti nie je možné učiť oddelene od ostatných zručností, ako sú písanie, čítanie, rozprávanie, výslovnosť či gramatika.

V tejto časti som sa pokúsila zhrnúť a ukázať niekoľko posluchovéch cvičení a aktivít, ktoré som realizovala v rámci hodín anglického jazyka. Uvedené cvičenia sú mojimi vlastnými nápadmi a akákoľvek podobnosť s aktivitami uvádzanými v inej literatúre je náhodná.

3 PRAKTICKÉ RADY A NÁMETY NA PRÍPRAVU A REALIZÁCIU AKTIVITY POČÚVANIE S POROZUMENÍM NA HODINE ANGLICKÉHO JAZYKA

V tejto časti uvediem 10 dôležitých bodov, na ktoré je dobré myslieť v prípade, že sa rozhodnete zaradiť na hodinu anglického jazyka zručnosť – počúvanie.

1. Pamätajte, že aktivita počúvanie by mala pozostávať z 3 fáz (pred poslušom, počúvanie, po posluchu).

2. Skôr, než sa rozhodnete aktivitu zaradiť do vyučovacej jednotky, premyslite si, čo chcete so žiakmi upevňovať, čo chcete touto aktivitou u žiakov dosiahnuť.

3. Majte na pamäti, že cvičenie pred poslušom má žiaka motivovať. Časovo by nemalo trvať dlhšie ako samotná aktivita – počúvanie. Pred každým zadaním žiakom vysvetlite metodický postup, ako majú pri zadaní pracovať. Dbajte, aby pri počúvaní bolo v triede maximálne ticho. Žiaci sa nesmú vzájomne vyrušovať vydávaním rôznych zvukov, odsúvaním stoličiek a pod.

4. Striedajte typy cvičení, aby ste pri každom tematickom celku vystriedali čo najviac typov úloh.

5. Každé zadanie vyhodnoťte tak, aby žiak poznal svoj výsledok. V prípade, že žiak má pochybnosti o správnosti odpovede, prehraje tú časť nahrávky, kde je ukrytá odpoveď, niekoľkokrát po sebe. Odporúčam percentuálne vyhodnotenie. Ak sa vám niektoré úlohy zdajú náročnejšie, nehodnoťte každú odpoveď rovnakým percentom. Náročnejším úlohám priradte viac percent. Žiakov s vysokou percentuálnou úspešnosťou klasifikujte známku výborný. Neodporúčame zapisovať horšie známky ako chválitebný. Aspoň raz mesačne napíšte so žiakmi test počúvania. Znamky si značte vo svojom zápisníku osobitne. Na konci školského roka by ste mali vedieť, či žiak v zručnosti napreduje, alebo stagnuje. Pri dodržaní všetkých rád, žiak by sa nemal zhoršovať.

6. Cvičenie po posluchu by malo rozvíjať ďalšie žiakove zručnosti - písanie, rozprávanie, výslovnosť a intonácia hovoreného slova. Ak vám už nezvýšil čas na cvičenie po posluchu, zadajte ho ako domácu úlohu.

7. Posluchové aktivity striedajte. Po čase budete schopný vymyslieť vždy inú a pre žiakov zaujímavú aktivitu.

8. Neobávajte sa zlyhania techniky. Vždy majte pripravenú nahrávku v printovej podobe, vtedy ju môžete bez problémov prečítať sami.

9. Majte na pamäti, že zručnosť počúvanie rozvíja učenie sa jazyka komplexne.

10. Primeraná nahrávka (so zásadou - starší žiaci čo najviac autentických materiálov) je zárukou úspešnosti každého žiaka.

Chcem podotknúť, že dodržiavaním pokynov a rád, ktoré som si dovoľila navrhnúť a spracovať v tejto časti OPS, bude energia, vynaložená učiteľom pri realizovaní zručnosti počúvanie, určite zúročená dobrými výsledkami žiakov v jazyku.

3.1 Inovatívnosť mojich hodín anglického jazyka zameraných na počúvanie

V nasledujúcej časti stručne zhrniem, v čom sú moje hodiny anglického jazyka, na ktorých praktizujem zručnosť počúvanie, inovatívne.

V prvom rade chcem zdôrazniť, že počúvanie vždy praktizujeme v 3 fázach – pred poslucho, samotné počúvanie a po posluchu, vždy v súlade s preberaným celkom alebo tematickým okruhom.

Ak to materiálne vybavenie školy dovoľuje, (naša škola má vlastnú učebňu cudzích jazykov vybavenú interaktívnou tabuľou ako aj iTools ku každej učebnici Project 3. vydanie), je vhodné maximálne využívať túto učebňu.

Zadania a úlohy pre počúvanie vyberáme z vhodných internetových Web stránok ako je www.oxford.sk, <http://www.oxfordowl.co.uk/>, <http://www.esl-lab.com/>.

Na hodinách praktizovania počúvania s porozumením plnohodnotne používam aj vhodné doplnkové materiály z iných učebníc ako je New Headway 4. vydanie, English File elementary – book, materiál z našej kabinetnej knižnice, ktorý je v podobe e-book. Striedaním doplnkového materiálu sú hodiny zaujímavé a pestré.

Snažím sa čo najviac pracovať s výkladovým slovníkom, nie prekladovým.

Posluchové cvičenia vždy tvoria žiaci. Mojou úlohou je iba utvoriť zadanie. Snažím sa o maximálnu tvorivosť a samostatnosť žiakov pri vypracovávaní zadaní.

Vo vyšších ročníkoch II. stupňa ZŠ používam vo väčšine zadaní autentický materiál.

Práca s internetom je neoddeliteľnou súčasťou mojich hodín.

ZÁVER

V súčasnej dobe sledujeme v našom každodennom živote narastajúcu potrebu aktívneho používania cudzieho jazyka. Spoločenstvo Európskej únie a jej rastúci vplyv do všetkých oblastí života každého členského štátu sú veľkou výzvou pre každého mladého človeka. Neobmedzené možnosti cestovania, ale predovšetkým možnosť uplatnenia sa na trhu práce v rámci EU priam nabádajú mladých ľudí k učeniu sa minimálne jedného cudzieho jazyka. V našich podmienkach je to najčastejšie anglický jazyk.

Ako každého učiteľa anglického jazyka na základnej škole aj mňa zaujíma, ako moji žiaci napredujú v jazyku. To bol hlavný dôvod, prečo som sa zaoberala posledných niekoľko rokov hľadaním správneho učebného štýlu cudzieho jazyka. Mojm cieľom je, aby sa žiak, po ukončení povinnej školskej dochádzky, vedel plynule dorozumieť na úrovni A2, prípadne na nižšej úrovni B1. Splniť tento cieľ znamená využívať na hodinách anglického jazyka čo najviac autentických materiálov.

Počúvanie ako jedna zo základných zručností mi poskytuje jedinečnú príležitosť pracovať s nahrávkami v rámci hodín anglického jazyka, ale aj v rámci záujmového útvaru *Počúvame v anglickom jazyku*. V našej práci Počúvanie na hodinách anglického jazyka [Praktické rady a námety] som sa pokúsila rozpracovať problematiku veľmi podrobne spolu s námetmi a konkrétnymi pripomienkami, osobnými postrehmi a odporúčaniami. Zároveň v tejto OPS predstavujem webové stránky, ktoré poskytujú učiteľovi množstvo hodnotného posluchového materiálu. Prácu obohacujem o vlastné cvičenia a aktivity zamerané na zručnosť počúvanie.

Na základe dlhoročných pedagogických skúseností som sa pokúsila priblížiť metodiku a didaktické postupy ako počúvanie učiť, ale aj ako túto zručnosť žiakov citlivo a uvážene hodnotiť. V práci predkladám zásady, ktoré pri počúvaní pomôžu učiteľovi, ale aj žiakovi sa priblížiť k čo najlepšiemu výsledku. Som presvedčená, že zručnosť počúvanie je potrebné implementovať na hodiny anglického jazyka čo najčastejšie.

Cieľom práce bolo pomôcť kolegom, ktorí doposiaľ nepracujú dostatočne často s nahrávkami, ale aj motivovať tých, ktorí doposiaľ nenašli odvahu pracovať s novými a autentickými nahrávkami na každej vyučovacej hodine. Na základe skúseností z mojej pedagogickej praxe ubezpečujem kolegov, že hodiny s posluchovými materiálmi sú naozaj zaujímavé a žiaci si postupne zvyknú na takýto štýl učenia. Po určitom čase si sami žiadajú „*listening*“.

V závere chcem podotknúť, že toto je jedna z alternatív efektívneho učenia anglického jazyka. Dobrý učiteľ hľadá spôsoby a cesty, ako žiakov naučiť, a nezdôvodňuje, prečo sa to nedá. Verím, že moja OPS pomôže všetkým, ktorí hľadajú spôsob.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. GONDOVÁ, D. HARRISON, WHITEHEAD, R.2012. Maturita preparation tests. Přípravné testy na maturitu z anglického jazyka. Oxford university press. Oxford. 2012. ISBN: 978 0 19 453800 9
2. LINDSAY, C. KNIGHT, P. 2011. Learning and teaching English. A course for teachers. Oxford university press. 2011. ISBN: 13: 978 019 442275 8
3. O`NEILL, R. DUCKWORTH, M. GUDE, K. 1995. Succes at first certificate. Oxford university press. 1995. ISBN: 0 19 453265 8
4. TUREK, I. 2010. Didaktika. 2. Vydanie Iura Edition, spol. s r.o. Bratislava. ISBN: 978-80-8078-322-8
5. WARD, A. 1995. P.E.T. Preparation and practice. Oxford university press. Oxford. ISBN: 0 19 453440 5

Internetové zdroje

6. Chicken Liken. [online]. e-book.[citované10.112010]. Dostupné na www: <http://www.oxfordowl.co.uk/reading-owl/find-a-book>
7. Sport its Fun. [online]. e-book. [citované 10.11.2010]. Dostupné na www:<http://www.oxfordowl.co.uk/>

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Osemsmerovka so slovami, ktoré sa vyskytli v texte

Príloha 2 Utvorte od vybraných slov tvary minulého času

Príloha 3 Vysvetlite výkladom v anglickom jazyku význam nasledujúcich slov, neprekladajte.

Príloha 4 Utvorte vetu so správnym slovosledom

Príloha 5 Navrhните leták na tému podľa počúvania, napríklad: **Hľadám si prácu*

Príloha 6 Vyplňte nasledujúcu žiadosť o účasť na športovom víkende

Príloha 7 Napíšte, ktorým z nasledujúcich nadpisov upozorňujete a ktorým zakazujete

Príloha 8 Na základe nahrávky vymyslíte názov k textu a zapíšete najdôležitejšie informácie

Príloha 1 Osemsmerovka so slovami, ktoré sa vyskytli v texte

S	F	L	I	G	U	N	S	P	L	I	M
A	A	M	O	P	N	P	W	O	P	I	S
S	S	T	X	E	S	M	E	I	T	D	A
T	R	W	S	H	U	N	R	C	L	F	Y
P	K	U	O	X	C	Q	I	U	K	G	G
U	P	U	M	C	U	V	T	Z	J	H	N
S	T	N	B	V	S	S	E	T	H	K	I
Z	A	R	R	E	S	T	E	A	D	A	T
P	L	K	E	V	E	C	I	L	O	P	N
Y	T	H	I	E	F	U	W	X	A	Z	U
B	R	S	P	O	U	A	D	F	G	I	O
L	Y	R	M	Q	L	F	K	W	L	B	C

UNSUCCESSFUL COUNTING VICTIM GUNPOLICE
THIEF ARRESTEAD

Bronislava Roháčová, VIII.A

Príloha 2 Utvorte od vybraných slov tvary minulého času

Tvar :	minulý	čas
blew		blow
bled		bleed
have		had
drip		dripped
be		was, were
find		found
do		did
give		gave
think		thought
make		made
drop		dropped
work		worked

Príloha 3 Vysvetlite výkladom v anglickom jazyku význam nasledujúcich slov,
neprekladajte !

slovo :	význam
glossary	meaning
copy	to make something that is like something else
church	a building where people go to pray
flames	parts of fire, you can see them when something is burning
flour	you use it to make bread / cake
forest	a place with many trees
ice	water that is frozen
market	place in a town where people buy or sell things
marry	to become someone's husband or wife
roof	a cover on a building
servant	a person, who works in someone's house cooks, cleans

Príloha 4 Utvorte vetu so správnym slovosledom

your

Christmas ?

family

does

how

celebrate

Správna odpoveď :

How does your family celebrate Christmas ?

Príloha 5 Utvorte leták, pomocou ktorého si hľadáte prácu, pričom môžete použiť nasledovné výrazy:

**previous job
experience**

knowledge

success

parttime job

**student,
manners**

**looking
for**

**interesting
qualifications**

Príloha 6 Vyplňte nasledujúcu žiadosť o účasť na športovom víkende

SPORTS WEEKEND APPLICATION FORM

Name : .....

Address : .....

.....
.....
.....

Date of birth (month, day, year) .....

.....

Which sports would you like to join in ?

.....
.....
.....

Which sports equipment did you need ? .....

.....
.....
.....

What is your best sport ? .....

.....

How long have you been playing ? .....

.....

How often do you play now ? .....

.....
.....

Which sport could you help to organize ? .....

.....

Signature .....

Príloha 7 Napíšte, ktorým z nasledujúcich nadpisov upozorňujete a ktorým zakazujete

DO NOT CROSS HERE.
Keep away !

WARNING
NOT SMOKING BEYOND THIS
POINT

Please use stairs
Lift out of order today

Správna odpoveď : upozorňujeme v zelenom políčku
zakazujeme v červenom políčku

Príloha 8 Na základe nahrávky vymyslíte názov k textu a zapíšete najdôležitejšie informácie:

